Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2018-208
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. R.G. de Kruif, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 12 juli 2017
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Utrecht, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 29 maart 2018
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

De Bank mag een 'verklaring van erfrecht' eisen voor het vrijgeven van de spaartegoeden van de erflater. De door de Bank gehanteerde uitgangspunten zijn naar het oordeel van de Commissie niet onredelijk of onbillijk. De door Consument genoemde problemen bij het verkrijgen van een dergelijke verklaring, kunnen niet de Bank worden verweten. De vordering van Consument is afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door Consument (digitaal) ingediende klachtformulier met bijlagen;
- het verweerschrift van de Bank;
- de reactie (repliek) van Consument op het verweerschrift van de Bank.
- de reactie (dupliek) van de Bank.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist. Partijen hebben gekozen voor bindend advies.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Na het overlijden van de moeder van Consument bleek dat haar moeder (hierna: de Erflater) nog bij twee banken, waaronder de Bank, spaartegoeden had.

2.2 De Bank heeft een *'Verklaring van Erfrecht'* geëist voordat zij de spaartegoeden van de Erflater wil vrijgeven. Consument heeft daartegen bij de Bank bezwaar gemaakt en daarbij gewezen op het feit dat zij bij een andere bank kon volstaan met het invullen van een formulier, een zogenoemde '*Verklaring van Verwantschap Basis'*, om de beschikking over het betreffende spaartegoed te krijgen.

2.3 Het geschil met de Bank heeft geleid tot de onderhavige klacht.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert dat de Bank de spaartegoeden van de Erflater aan Consument ter beschikking stelt, zonder overlegging van een Verklaring van Erfrecht, dan wel de betreffende saldi overmaakt aan het door Consument aangegeven goede doel.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de grondslag dat de Bank onredelijk handelt door een verklaring van erfrecht te eisen voor het vrijgeven van de tegoeden van de Erflater. Consument voert daartoe de volgende argumenten aan:

- Aan het verkrijgen van een 'Verklaring van Erfrecht' zijn kosten verbonden en het is nodig dat de overige erfgenamen een erfgenaam machtigen om de erfenis van de Erflater af te wikkelen. Dit tweede punt is problematisch, omdat de andere erfgenaam (de broer van Consument) daaraan niet wenst mee te werken.
- Ook na uitleg van de familiegeschiedenis en de problematische situatie in verband met het niet kunnen verkrijgen van een 'Verklaring van Erfrecht' heeft de Bank haar eis om deze verklaring te overleggen, gehandhaafd.
- Bij een andere bank was het geen probleem om de daar aanwezige tegoeden vrij te geven op basis van een 'verklaring van verwantschap'.
- Consument heeft de Bank als discriminerend ervaren, omdat de Bank haar niet als erfgenaam heeft erkend of wenst te erkennen.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- De opgebouwde tegoeden kunnen pas worden vrijgegeven nadat vastgesteld kan worden wie de erfgenamen zijn. Het is beleid van de Bank dat zij daarvoor de erfgenamen vraagt om een 'Verklaring van Erfrecht' over te leggen. De Bank wil namelijk zekerheid hebben over de vraag wie de erfgenamen zijn. Alleen een 'Verklaring van Erfrecht', die door een notaris wordt opgemaakt, geeft zekerheid wie de erfgenaam of erfgenamen zijn. Alleen met deze verklaring kan het risico dat er nog andere rechthebbenden zijn die aanspraak zouden kunnen maken op de spaartegoeden, worden afgedekt.
- De Bank heeft beleid geformuleerd, waarbij zij tot een bepaald grensbedrag het risico van het achterwege laten van een 'Verklaring van Erfrecht' aanvaardbaar acht. In een situatie als de onderhavige heeft de Bank het grensbedrag op € 10.000,- gesteld. Gelet op de hoogte van de tegoeden op de spaarrekeningen van de Erflater (circa € 17.000) acht de Bank een afwikkeling zonder 'Verklaring van Erfrecht' dan ook onverantwoord.
- In artikel 13 lid 2 van de Algemene Bankvoorwaarden is vastgelegd dat de Bank bevoegd is om een 'verklaring van erfrecht' te verlangen van degene die stelt erfgenaam te zijn.

- Voor zover Consument heeft aangegeven dat het voor haar problematisch is om een 'Verklaring van Erfrecht' te krijgen omdat de andere erfgenaam (haar broer) daar niet aan wenst mee te werken, is dat een situatie waar de Bank buiten staat. Een notaris kan aangeven wat nodig is om een 'Verklaring van Erfrecht' op te stellen en wat het gevolg is van het verwerpen van de erfenis door de andere erfgenaam. De Bank is geen partij in de rechtsverhouding tussen Consument en de andere erfgenaam.

4. Beoordeling

4.1 De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de Bank een 'Verklaring van Erfrecht' kan eisen voor het vrijgeven van de spaartegoeden van de Erflater aan de erfgenamen.

4.2 Vast staat dat de Erflater twee spaarrekeningen had bij de Bank. Van toepassing zijn de Algemene Bankvoorwaarden. Daarin is in artikel 13 lid 2 het volgende opgenomen:
"Na het overlijden van de cliënt kan de bank verlangen dat degene(n) die stelt/stellen bevoegd te zijn (rechts)handelingen met betrekking tot de nalatenschap van de cliënt te verrichten ten bewijze daarvan een verklaring van erfrecht, afgegeven door een Nederlandse notaris, en/of andere door de bank acceptabel geoordeelde documenten aan de bank overlegt/overleggen."

4.3 Uit voornoemd artikel van de Algemene Bankvoorwaarden volgt dat de Bank dient te beoordelen welke documenten zij acceptabel acht met betrekking tot het bewijs waaruit blijkt dat de erfgenamen bevoegd zijn om over de nalatenschap van de Erflater te beschikken. De Bank heeft daarin een bepaalde mate van beleidsvrijheid en kan onder andere een 'Verklaring van Erfrecht' eisen. Dit kan slechts anders zijn indien de Bank van haar beleidsvrijheid gebruik maakt op een wijze die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

4.4 In het onderhavige geval is de Commissie van oordeel dat de Bank een 'Verklaring van Erfrecht' mag eisen. De Bank heeft haar beleid daaromtrent toegelicht en de Commissie acht de daarbij door de Bank gehanteerde uitgangspunten niet onredelijk of onbillijk. De Bank stelt terecht dat alleen de notaris met zekerheid kan vaststellen wie de erfgenamen zijn. Het standpunt van de Bank dat zij zich met een 'Verklaring van Erfrecht' beschermt tegen het risico dat ook andere rechthebbenden aanspraak zouden kunnen maken op de spaartegoeden, en de Bank dan gehouden kan zijn de bedragen meermaals uit te keren, acht de Commissie dan ook begrijpelijk en niet onredelijk. Dat een andere bank volstaat met andere documenten en daarbij mogelijk andere risico's accepteert, behoort tot de beleidsvrijheid van de desbetreffende bank en betekent niet dat de Bank gehouden is hetzelfde te doen. Van discriminatie of verboden onderscheid door de Bank is de Commissie niet gebleken.

4.5 Hoewel de Commissie, gelet op de door Consument geschetste familiesituatie, begrijpt dat het problematisch kan zijn om de medewerking van de andere erfgenaam te krijgen voor het verkrijgen van een 'Verklaring van Erfrecht', is dat geen omstandigheid die de Bank kan worden verweten. Gebleken noch aannemelijk is dat Consument geen enkele andere (juridische) mogelijkheid heeft om een 'Verklaring van Erfrecht' te verkrijgen.

4.6 De conclusie is dat de Bank kan en mag eisen dat Consument voor het vrijgeven van de saldi een 'Verklaring van Erfrecht' dient te overleggen. De vordering van Consument dient daarom te worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/consumenten/hoe-wordt-uw-klacht-behandeld.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.